

JUDr. Ivana Janů: Chci změnit pověst Úřadu pro ochranu osobních údajů

12. 2. 2016 13:00

V září minulého roku nastoupila JUDr. Ivana Janů do funkce předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) s 18letými zkušenostmi ve funkci soudkyně a místopředsedkyně Ústavního soudu a také se zkušenostmi z českého parlamentu, Rady Evropy ve Štrasburku či Mezinárodního soudu v Haagu. A přesto se při bilancování prvního půlroku v čele Úřadu bez rozpaků přiznává, co ji v novém působišti překvapilo a co pro ni bylo nové.

Foto: ÚOOÚ

Popisek: Předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů JUDr. Ivana Janů

„Pořád se musím učit, například nové technologie, protože s nimi je problematika ochrany osobních dat v posledních letech velmi úzce spojena,“ říká předsedkyně ÚOOÚ.

Jaké jste si stanovila cíle pro své působení v čele Úřadu pro ochranu osobních údajů?

Pokud mám zmínit hlavní dlouhodobý cíl, tak tím je určitě snaha získat na svou stranu většinu pracovníků úřadu, abychom společně změnili jeho pověst a vnímání veřejností. Ochrana soukromí a osobních údajů jsou dost specifické kategorie a přístup je jiný než k vnímání jiných společenských a právních oblastí. Na jednu stranu to vyžaduje aktivní přístup každého, aby si své soukromí sám chránil, na druhou stranu se to však nesmí dít v rozporu s jinými základními právy. Úřad má tu výhodu, že kromě zákona, který ho kvalifikuje jako nezávislý správní úřad, mu vlastně nikdo není nadřízen. Pak ale také musíme sami reagovat na společenské nároky i nové technologie. Musí jít o naši vlastní iniciativu a odpovědnost, že skutečně plníme svoje poslání. Pro některé kolegy je obtížné, aby se ztotožnili s tímto pojetím, přestože řada z nich pracuje v oboru 15 let, tedy od vzniku Úřadu.

Pak je pro vás určitě výhodou, že jste do tohoto prostředí vstoupila takřkajíc z vnějšku, nezatížena stereotypem.

Souhlasím, za výhodu to považuji, i když jsem byla sama překvapená, jak je problematika ochrany osobních dat a soukromí komplikovaná a jak náročné bude pokoušet se o potřebné změny. A to směrem dovnitř Úřadu, ale také směrem k veřejnosti. Mým druhým cílem je totiž přesvědčit rovněž veřejnost i jednotlivce o potřebě ochrany osobních údajů. To cítím jako velkou odpovědnost – přesvědčit, směřovat a vzdělávat lidi, aby k ochraně osobních údajů přistupovali aktivně. A Úřad by měl umět sledovat jejich problémy, nabízet jim radu, pomoc a informace, které skutečně potřebují.

S vaším nástupem do funkce se časově kryje i to, že se Úřad pro ochranu osobních údajů musel vyrovnat s požadavky zákona o státní službě. Byla to pro vás velká komplikace?

„Podle mého názoru by Úřad pro ochranu osobních údajů, jehož činnost je především dozorová, spadat pod účinnost tohoto zákona nemusel a neměl. Byla to volba před mým příchodem, rozhodlo se jinak, a proto tuto skutečnost respektuji, i když státní služba podle mého soudu dozorovému orgánu příliš neprospívá.

V čem?

Především v tom, že komplikuje příchod odborníků, které takto specializovaná agenda nezbytně potřebuje. Když si totiž vytipujete experta, který má logicky v dosavadním zaměstnání odpovídající plat i postavení, tak podle zákona o státní službě musí začínat od píky a absolvovat řadu zkoušek a procedur, které jeho uplatnění i ohodnocení alespoň v prvním období výrazně podceňují a snižují. A na druhé straně je mnohem složitější provádět i reorganizaci, protože těm, s nimiž už nepočítáte a postavíte je mimo službu, musíte platit půl roku až 80 % platu a pak ještě tři až dvanáct měsíců odstupného. To vám obvykle vyčerpá rozpočet tak, že už nezbude na odměny, což je demotivující pro ostatní, kteří by si odměnu zasloužili. Zákon o státní službě je pro nás v tomto přechodném období časová i finanční kotva působící proti dynamice Úřadu.

Často se objevují pochybnosti o smyslu ÚOOÚ v demokratické společnosti. V čem jeho význam vidíte vy?

Ochrana soukromí je základním lidským právem zaručeným Listinou základních práv a svobod a rozsah činností úřadu dokládá, že se jedná o hodnotu živou. Úřad obdrží ročně několik tisíc dotazů a stížností na možné porušení zákona o ochraně osobních údajů a další tisíce stížností na nevyžádaná obchodní sdělení. To jednoznačně svědčí o tom, že existuje zájem lidí o tuto problematiku, stejně jako důvěra v to, že úřad v konkrétním případě konzultací nebo zákrokem pomůže. Úřad nejen soukromí a osobní údaje chrání, ale svými dozorovými aktivitami se spolupodílí na praktickém vytyčování hranic, kde soukromí jedince začíná a kde končí. To je nezpochybnitelná úloha v demokratické společnosti.

Pracovní kariéra předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů JUDr. Ivany Janů

Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze ukončila v roce 1973, o rok později dosáhla doktorátu práv v oboru mezinárodního práva veřejného.

1973 - 1983 právní specialista ve Výzkumném ústavu vodohospodářském Praha

1979 – 1989 soudce přisedící u Obvodního soudu pro Prahu 6

1983 - 1989 vedoucí právník ve stavební firmě Instav Praha

1989 - 1993 poslankyně České národní rady. Do ČNR byla kooptována v únoru 1990. Místopředsedkyně zahraničního výboru, členka ústavněprávního, mandátového a imunitního výboru, 1993 členka Parlamentní komise pro tvorbu Ústavy

1991 - 1993 vedoucí delegace Parlamentu České republiky v Radě Evropy ve Štrasburku,

1993 - 2001 soudkyně a místopředsedkyně Ústavního soudu České republiky

1998 - 2001 členka právní sekce Rady Evropy - Benátská komise

2001 - 2004 zvolena Valným shromážděním OSN ad litem soudcem Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii

2004 - 2014 soudce Ústavního soudu České republiky

2005 – 2014 členka Sboru poradců International Criminal Law Services Foundation se sídlem v Haagu

Září 2015 – dosud předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů

Partner článku

<https://www.youtube.com/watch?v=1Tms7IWwVjQ>

<http://www.krajsestlisty.cz/stredocesky-kraj/12213-chci-zmenit-povest-uradu-pro-ochranu-osobnich-udaju-rika-jeho-sefka-ivana-janu.htm>

<http://www.vzory.cz/uouu/judr-ivana-janu-chci-zmenit-povest-uradu-pro-ochranu-osobnich-udaju/#.VsLdOIThYdU>